

Sygn. akt IX U 598/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołań H. K. (H. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wysokość emerytury i wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołań H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 25 lutego 2015r. nr (...)(...)

z dnia 27 lutego 2015r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 25 lutego 2015r. w ten sposób, iż ustala, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 114,25% (sto czternaście 25/100 procenta), a wysokość kapitału początkowego 159.437,74 zł (sto pięćdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta trzydzieści siedem złotych 74/100),

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 27 lutego 2015r. w ten sposób, iż ustala wysokość emerytury ubezpieczonego na dzień 01 lutego 2015r. na kwotę 3.814,58 zł (trzy tysiące osiemset czternaście złotych 58/100),

3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 1.110,00 zł (jeden tysiąc sto dziesięć złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

Sygn. akt IX U 598/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. ponownie ustalił ubezpieczonemu H. K. (K.) wartość kapitału początkowego z uwzględnieniem podstawy wymiaru składek z dziesięciolecia od 1973-1982, odnosząc wynagrodzenie osiągnięte w niepełnych latach zatrudnienia do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu danym roku. Ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału wyniósł 65,99%, a jego wysokość 112.408,56 zł.

W oparciu o tak ustalony kapitał początkowy decyzją z dnia 27 lutego 2015r. organ rentowy przeliczył emeryturę przysługującą ubezpieczonemu w części odpowiadającej 80% emerytury z art.26 ustawy emerytalnej, część emerytury ustalona w oparciu o art.53 nie uległa zmianie.

Ubezpieczony zaskarżył powyższe decyzje i domagał się ich zmiany poprzez ponowne ustalenie kapitału początkowego oraz emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia jakie uzyskiwał z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. KWK (...) w okresie od 22.09.1970r. do 30.06.1977r. Jednocześnie z uwagi na brak dokumentacji dotyczącej wysokości osiąganego w tym okresie wynagrodzenia ubezpieczony wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentacji akt osobowych, kart zasiłkowych oraz kart personalnych, a następnie o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który na podstawie tych dokumentów oraz w oparciu o obowiązujące w tym okresie przepisy płacowe ustali wartość wynagrodzeń ubezpieczonego.

Na rozprawie w dniu 27 lipca 2017r. (k.150 a.s.) ubezpieczony sprecyzował, że spornym okresem jest również okres zatrudnienia w KWK (...) od 3.06.1970r. oraz zakwestionował zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia za lata 1975-1977, bowiem nie zostały w nim uwzględnione żadne zmienne składniki wynagrodzenia.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie podtrzymując stanowiska zawarte w zaskarżonych decyzjach. Organ rentowy dodał, że ubezpieczony przedłożył zaświadczenie Rp-7 dotyczące zarobków jedynie za lata 1975-1977. Za pozostałe lata wynagrodzenia nie udowodniono.

Wyrokiem z 14 marca 2016r. sygn. akt IX U 404/15 tut. Sąd w pkt. 1 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 25 lutego 2015r. w ten sposób, iż ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru początkowego wynosi 116,02%, a wysokość kapitału początkowego 161.161,99zł. W pkt .2 oddalił odwołanie od decyzji z 27 lutego 2015r.

Na skutek apelacji obu stron Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 25 stycznia 2017r. (sygn. akt III AUa 925/16) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania tut. Sądowi pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W wytycznych Sąd Apelacyjny wskazał, iż ustalenia dokonane w toku postępowania przed Sądem I instancji wynikające z opinii biegłego, opierają się tylko na pewnym prawdopodobieństwie co do zakresu pracy wnioskodawcy w porze nocnej i w niedziele. Nie zgromadzono żadnych dowodów w sprawie, które wskazywałyby na konkretne i rzeczywiste kwoty pobieranych dodatków za pracę w niedziele, w porze nocnej i premii, która miał charakter uznaniowy. Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien ustalić na podstawie dowodów zaoferowanych przez wnioskodawcę, wysokość jego wynagrodzenia w okresie spornym, następnie wyczyć wartość kapitału początkowego i emerytury ubezpieczonego, mając na uwadze, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny w 2013r. i stosownie do przepisu art.183 ust.5 ustawy emerytalnej jego emerytura wynosi 20% emerytury obliczonej na podstawie art.53 oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art.26. Dla wyjaśnienia tej kwestii Sąd Okręgowy rozważy celowość dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu emerytury i rent.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony H. K. urodził się w dniu (...)

Od dnia 09.09.2013r. jest uprawniony do emerytury.

Wysokość świadczenia została ustalona na podstawie art.183 ustawy emerytalnej. Podstawa wymiaru części emerytury z art.53 ustawy j.w. ustalono w oparciu o wynagrodzenie z lat 2000-2009. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru

wyniósł 248,71%. Natomiast podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono wcześniejszą decyzją z dnia 20.05.2013r. Wskaźnik ten został wówczas obliczony w oparciu o wynagrodzenie z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych przypadających przed rokiem 1999 i wyniósł 53,19%.

W dniu 13.02.2015r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie świadczenia przedkładając m.in. zaświadczenie Rp-7 dotyczące lat 1975-1977 z KWK (...).

W rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał zaskarżone decyzje opisane na wstępie. Po przeliczeniu kapitału oraz części składowych emerytury z proporcji wynikającej z art.183 ustawy emerytalnej, emerytura wyniosła 3269,97 zł, a po waloryzacji 3358,29 zł.

(dowód: akt organu rentowego).

Ubezpieczony w okresie od 03.06.1970r. do 21.09.1970r. zatrudniony był w KWK (...) na stanowisku ładowacz pod ziemią.

Ubezpieczony od 22.09.1970r. do 30.06.1977r. zatrudniony był w KWK (...) (obecnie (...) S.A. KWK (...) - J." - Ruch (...)) na stanowiskach: od 22.09.1970r. do 31.07.1972r. - młodszego górnika pod ziemią i od 01.08.1972r. do 30.06.1977r. - górnika pod ziemią.

W KWK (...) ubezpieczony miał stawkę dniówkową 80 złotych. W KWK (...) ubezpieczony miał wyższe stawki, kolejno: 102 zł, 116 zł i 148 zł od 1 lutego 1974r. W obu kopalniach ubezpieczony otrzymywał premie. Premia miała jednak charakter uznaniowy - była uzależniona od postępu chodnika - wydobywania. Z kart kontroli czasu pracy ubezpieczonego wynika, że w roku 1970 ubezpieczony przepracował tylko jedną niedzielę, w roku 1975 - 4 niedziele, w roku 1976 nie przepracował żadnej niedzieli, a w roku 1977 - 5 niedziel. Od 1975 roku ubezpieczony uprawniony był do 8 ton węgla (6 w naturze i 2 w ekwiwalencie), wcześniej tylko do dwóch ton. W KWK (...) nie pracował na nocne zmiany. Natomiast w KWK "Z." pracował na wszystkie zmiany, co powoduje, że przysługiwał mu dodatek za nocną zmianę, a od 1.10.1974r. również dodatek za II zmianę. Ubezpieczony pracował w przodku, co wiązało się z dodatkiem za prace szkodliwe dla zdrowia.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego, w tym karty kontroli czasu pracy, zeznania ubezpieczonego złożone na rozprawie 27 lipca 2017r., czas nagrania 00:12:02-00:30:07- k.150 - 152 a.s.).

W oparciu o zebrane w sprawie dowody, w tym opinię biegłego ds. rent i emerytur A. K. ustalono, iż po odtworzeniu zarobków ubezpieczonego za lata 1970-1977, z uwzględnieniem wyłącznie składników wynagrodzenia, które bezwzględnie przysługiwały ubezpieczonemu w okresie zatrudnienia w oparciu o wówczas obowiązujące przepisy (w tym również stałe dodatki wynikające z przepisów), oraz składników dodatkowych, których otrzymywanie wynika z dokumentacji płacowej ubezpieczonego, najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 114,25% (z lat 1970-1979) a wysokość kapitału początkowego 159.437,74 zł.

Przy tak ustalonej wysokości kapitału początkowego wysokość emerytury ubezpieczonego na dzień 01 lutego 2015r. wynosi kwotę 3.814,58 zł.

Wynagrodzenie ubezpieczonego wyniosło kolejno:

- 17.444,33 zł za rok 1970,
- 35.377,40 zł za rok 1971,
- 38.150,07 zł za rok 1972,
- 41.551,80 zł za rok 1973,

- 57.689,33 zł za rok 1974,

- 63.469,07 zł za rok 1975,

- 62.495,20 zł za rok 1976,

- 30.437,60 zł za rok 1977,

(dowód: opinia biegłej k. 175-186 a.s.)

Strony nie kwestionowały opinii biegłej.

Sąd uznał opinię biegłej za rzeczową i przekonującą, gdyż została ona sporządzona w oparciu o specjalistyczną, fachową wiedzę, na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji oraz w oparciu o obowiązujące w tym okresie przepisy płacowe, uwzględniając jedynie stałe elementy wynagrodzenia ubezpieczonego oraz wynikające z zachowanej dokumentacji. Biegła pominęła całkowicie w wyliczeniach premie wypłacane ubezpieczonemu w okresie zatrudnienia, z uwagi na fakt, że nie zebrano w sprawie żadnych dokumentów, które wskazywałyby na ich wysokość. Pominęła nagrodę „14-tej pensji”, bowiem z dokumentów nie wynika czy ubezpieczony przepracował wszystkie dniówki w danym roku, a przede wszystkim brak jest regulaminu premiowania. Przyjęła w wyliczeniach dodatek szkodliwy, bowiem ubezpieczony był zatrudniony w przodku, natomiast pominęła dodatek za prace niebezpieczne, bowiem ubezpieczony nie udowodnił, że znajdował się na imiennym wykazie osób objętych tym dodatkiem. Dodatek za pracę w niedziele uwzględniła tylko za te niedziele, które wykazane zostały w kartach kontroli czasu pracy pracownika fizycznego, jako faktycznie przepracowane przez ubezpieczonego. Biegła zgodnie z poleceniem Sądu, odtworzyła zarobki ubezpieczonego również za lata 1975-1977, bowiem z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 18.12.2014r. wystawionego przez KWK ”B. – Z.- J.” wynika, że obejmuje ono tylko stałe składniki wynagrodzenia, węgiel oraz świadczenia z ubezpieczenia społecznego, pomija natomiast wszystkie dodatkowe składniki, które niewątpliwie musiały być wypłacane w świetle obowiązujących wówczas przepisów.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył co następuje:

Odwołania ubezpieczonego zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 174 ust. 1 i ust.2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1)okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2)okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z art.174 ust.3 ustawy podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 (...).

W myśl art.15 ust.1 ustawy podstawę wymiaru emerytury stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne (...).

W okresie przypadającym przed 01.01.1999r., kiedy nie prowadzono jeszcze indywidualnych kont emerytalnych, za podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne przyjmuje się kwoty wynagrodzenia wypłaconego przez pracodawcę.

Wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny w(...) i stosownie do przepisu art.183 ust.5 ustawy emerytalnej jego emerytura wynosi 20% emerytury obliczonej na podstawie art.53 oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art.26.

Zgodnie z art. 26 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Zaś art.25 ust.1 tej ustawy przewiduje, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Ustalając wysokość wynagrodzenia, jakie ubezpieczony osiągnął z tytułu zatrudnienia w okresie spornym w KWK (...) i w (...) KWK (...) - J.” w latach 1970-1977 Sąd podzielił wnioski wynikające z powołanej powyżej opinii biegłego sądowego.

W ocenie Sądu opinia ta jest rzetelna, wydana w oparciu o fachową wiedzę na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji emerytalnych ubezpieczonego z uwzględnieniem obowiązujących w powyższych latach przepisów płacowych, a także logicznie i przekonująco uzasadniona, niekwestionowana przez strony.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie cytowanych wyżej przepisów i z mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje jak w pkt 1 i 2 wyroku.

W pkt 3 wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania za I i II instancję z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i przy zastosowaniu z §10 ust. 1 pkt 1 tej ustawy (t.j.Dz.U. 2018r., poz. 265) w brzmieniu obowiązującym do 26 października 2016r.i po tej dacie mając na uwadze, że sprawa dotyczyła dwóch odwołań połączonych do wspólnego rozpoznania, a nadto, że ubezpieczony przy pierwszym rozpoznaniu sprawy wygrał ją w 50% oraz uiścił opłatę od apelacji w kwocie 30 zł.

SSR del. Renata Stańczak